

zaPAU

Salon odrzuconych

W jubileuszowym, 150. numerze „PAUzy” redakcja zamieściła wypowiedź Pana Profesora Jakuba Zakrzewskiego krytykującą program *Iuventus Plus*, zapoczątkowany ostatnio przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Program oferuje granty dla młodych badaczy. Profesor Zakrzewski przekonuje nas, że projekt ten jest źle zorganizowany, sposób przyznawania grantów wadliwy, a wynik w postaci dużego stopnia sukcesu – podejrzany.

Nie znam szczegółów tej sprawy, o programie *Iuventus Plus* dowiedziałem się dopiero z artykułu Profesora Zakrzewskiego, nie mam więc możliwości ocenienia, czy faktycznie ten projekt jest aż taki zły. Ponieważ znam i cenię Profesora Zakrzewskiego, gotów jestem mu uwierzyć, że procedura przyznawania podobnych grantów w Narodowym Centrum Nauki jest lepiej przemyślana i realizowana. Trochę oczywiście niepokoi mnie fakt, że – jak wynika z tekstu – Profesor Zakrzewski był (jest?) zaangażowany w ocenianie projektów przysyłanych do NCN, co może wpływać na jego subiektywną opinię (każda pliszka...?). Ale to, rzecz jasna, nie ma znaczenia dla meritum sporu, do którego – jak już wspominałem – nie mam zamiaru się mieszać.

Chciałbym natomiast podzielić się z Czytelnikami jedną obserwacją, która mnie zmartwiła. Przy końcu swojej wypowiedzi Profesor Zakrzewski pisze, że program *Iuventus Plus* jest „niepotrzebnie konkurencyjny do istniejących konkursów badawczych w ramach NCN [...] założenia konkursu są bowiem zbliżone do wymagań konkursu typu *Sonata*”.

W tym miejscu nie ma zgody. Profesor Zakrzewski zapomina, że „gdy dwóch mówi to samo, to niekoniecznie jest to samo”. Jakkolwiek idealne byłoby procedury (to, oczywiście, czysta teoria), są one realizowane przez LUDZI. A ludzie, jak wiadomo, są omylni. Dobrze więc, gdy kandydat ma możliwość spróbować swojej szansy w różnych gremiach. Nie wyeliminuje to wszystkich pomyłek, może nawet doprowadzić do pewnego rozproszenia (marnotrawstwa?) środków, ale myślę, że to ryzyko warto ponieść. Choćby dlatego, aby zmobilizować NCN do jeszcze lepszego działania. Nic tak nie mobilizuje, jak konkurencja.

Chciałbym być dobrze zrozumiany: nie postuluję bynajmniej drastycznej zmiany w dzieleniu środków.

Uważam, że powstanie Narodowego Centrum Nauki to wielka zdobycz nauki polskiej i bezwzględnie winno ono pozostać główną agencją przydzielającą pieniądze na badania poznawcze. Jest to bardzo solidna firma, przykładająca (przynajmniej dotychczas) wiele wysiłku do stworzenia najlepszych procedur i do skutecznego eliminowania pomyłek. Ale nie widzę nic złego w utwo-

rzeniu dodatkowych, niewielkich strumyków finansowania, gdzie projekty (nawet te odrzucone przez NCN) mogą startować niezależnie. Nauka to skomplikowana struktura i w jej historii można znaleźć przykłady, gdy nawet niekwestionowani eksperci nie potrafili docenić niektórych nowatorskich pomysłów.

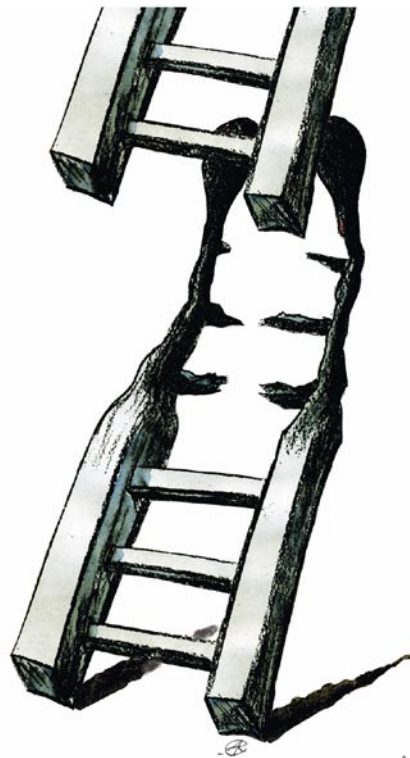
Dlatego chwałę inicjatywę Resortu, która doprowadziła do stworzenia takiego właśnie niezależnego źródła. Gotów jestem uwierzyć, że program nie był zbyt dobrze przygotowany, że strumyk musiał przedzierać się przez zarośla i wąskie przepusty, ale to przecież można poprawić w następnej edycji. W tym miejscu tekst Profesora Zakrzewskiego, wytykający konkretne słabości programu, będzie bardzo użyteczny. Najważniejsze jednak, że program powstał i – jak rozumiem – będzie kontynuowany.

Trudno przewidzieć, jakie będą jego losy. Ale życzę mu powodzenia. Czyli oczywiście spektakularnego sukcesu zwycięskich grantów *Iuventus plus*.

Salon odrzuconych?

ABBA

marzec 2012

rys. Adam Korpak

PAUza Akademicka – www.pauza.krakow.pl – tygodnik Polskiej Akademii Umiejętności i środowiska naukowego.

Rada Redakcyjna: Magdalena Bajer, Andrzej Białas, Aleksander Koj, Janusz Limon, Ewa Lipska, Stanisław Rodziński, Piotr Sztompka, Jerzy Vetulani, Marta Wyka, Jerzy Wyrozumski, Jakub Zakrzewski, Franciszek Ziejka.

Redakcja: Andrzej Białas – redaktor naczelny; Andrzej Kobos, Marian Nowy – redaktorzy; Adam Korpak – grafika; Anna Michalewicz – dyrektor administracyjny; Witold Brzoskowski – fotokład; Wydawnictwo PAU – konsultacje.

Adres do korespondencji: Polska Akademia Umiejętności, 31–016 Kraków, ul. Sławkowska 17; e-mail: pauza@pau.krakow.pl

Oczekujemy na artykuły do 6 000 znaków (ze spacjami) i ilustracje w formacie JPEG o rozdzielczości 300 dpi. Redakcja zastrzega sobie prawo skracania artykułów i korespondencji oraz zaopatrywania ich własnymi tytułami. Artykułów niezamówionych redakcja nie zwraca.